

De Eshof, Hoevelaken
Zondag 2 oktober 2022

Preek bij:
Habakuk 3 vers 1 - 3 en 6 - 19
Lukas 17 vers 1 - 10

Gemeente van onze Heer Jezus Christus

Je denkt nog even dat Jezus de krant gelezen heeft.
Hij zegt dat schandalen onvermijdelijk zijn.
Want letterlijk is dat wat er staat.
Het is onvermijdelijk dat er mensen ten val gebracht worden.

Schandalen zijn er elke dag. De ene parlementaire enquête valt over ander. We horen van het geklungel rondom de gaswinning. Het gedoe rondom de belastingdienst. Het zoveelste kamerlid wordt beschuldigd van machtsmisbruik. Een tv-programma heeft een slechte naam vanwege grensoverschrijdend gedrag. De kerk heeft een probleem omdat ze vaak meer op de daders dan op slachtoffers gericht zijn. En morgen lezen we vast wel weer iets van iemand die iets op zijn geweten heeft.

Schandaal na schandaal, elke keer opnieuw.
Je kijkt er niet eens meer van op. Je denkt: Het zal ook eens niet. Ons vertrouwen in instituties die ons vrede en veiligheid beloven wordt er niet groter op. Met elk schandaal, daalt het aanzien.
Met elk schandaal vallen er opnieuw mensen door de mand, of

nog erger, ze nemen anderen mee in hun ondergang.

Het is onvermijdelijk dat er schandalen komen.

Hoe dan ook gaan mensen ten onder.

Heel bemoedigend klinken die woorden van Jezus niet.

Hij gaat verder. Let goed op jezelf.

En als iemand je wat doet en hij komt erom, vergeef hem dan.

Zo vaak als maar nodig is.

De reactie van de leerlingen is begrijpelijk. Ze ervaren dit als 'niet te doen'. Blijven vergeven, hoe vaak het ook fout gaat en dan nog het gevaar ten val te komen. Meer geloof dan.

Alsjeblieft!

Van de schok bekomen dat het dan allemaal toch lastig gaat worden, komt er als slotakkoord nog zo'n gelijkenis achteraan. Stel, zegt Jezus. Een knecht heeft hard gewerkt en komt daarna het huis van de heer binnen. Dan gaat die heer hem echt niet voor het eten uitnodigen en bedanken voor wat ie gewoon moest doen.

Hoor eens hier, die knecht is er om te werken en te doen wat er gevraagd wordt. Hij kan gewoon z'n schort om gaan doen.

Precies zo is het met jullie. Je hoeft niet uit te puffen en uitgebreid bij te komen van al je verdiensten. Zeg maar gewoon: we zijn maar knechten, we hebben onze plicht gedaan.

Even zakt de moed me in de schoenen.

Ik ben maar een knecht en ik moet maar gewoon doen wat me gevraagd wordt. Niks kind van God. Maar eerder knecht.

Een beetje een domper, vindt u niet?
Elders in de Bijbel staat toch ook: hun loon zal groot zijn.
En, de Heer ziet om naar de rechtvaardige.
Maar hier, niets van dat alles.
We zijn maar knechten, we hebben enkel onze dure
christenplicht plicht gedaan.
En je leeft je leven zoals dat elke dag gaat.

Zou dat het zijn? Ik geloof wel, maar daar geloof ik niets van.

Want waar zit de bemoediging.
Want het gaat er van komen, dat ten val komen.
Maar is dat echt waar we op zitten te wachten?
Is dat dan altijd maar het gevolg van een leven achter Jezus
aan?

De woorden van Habakuk komen ineens niet zo vreemd voor.
'Toon uw mededogen, als het tumult losbarst.'
Of: Denk aan uw barmhartigheid.
Geef ons dan alsjeblieft meer geloof.

En Jezus belooft het.
Het klinkt zelfs bijna als vermaning.
Al was het maar n mosterdzaadje.
Dan zou je tegen die boom kunnen zeggen dat die zichzelf in
de zee zou planten. Ofwel: zelfs met het kleinste beetje kun je
het aan.
Daar hoeft je niet over in te zitten.

Zo veel kan vertrouwen uitrichten.

Als we echt geloven, hopen op een God die leeft.

Zoals Habakuk, de kleine profeet, zijn geloof gesteld heeft op God.

Bijna kinderlijk.

Al zou er niets meer groeien. Al zou er geen kudde meer zijn.

Al zou er nergens meer in levensonderhoud te voorzien zijn.

Dan nog. Dan zou ik de Heer lofzingen.

En dat terwijl hij daar met knikkende knieën staat. Vers 16: Ik hoorde dit alles en ik stond te trillen op mijn voeten. Er ging een rilling door me heen.

U zou de verzen daarvoor eens moeten lezen. Een sfeertekening van de God van Israël die te vuur en te zwaard zijn Naam verdedigd. Die door de wereld gaat om zijn Naam hoog te houden.

Het tumult, de woede van God barst los.

En de profeet trilt. En hij kent de consequenties.

Misschien, door al het tumult, al de consternatie, gaan de mensen met elkaar op de loop en blijft er niets meer over van dat Israël, die veilige woonplaats.

Maar dan nog, brengt Hij God eer.

Het klinkt naïef.

Alsof je alles om je heen kunt vergeten.

Is dat dan ook het vertrouwen dat Jezus bedoelt?

Kinderlijk vertrouwen, wat er dan ook maar gebeurt?

Met zulk soort vertrouwen kun je iemand alles wijs maken.

Zoals een kind, in blind vertrouwen op zijn ouders, ook vanalles

wijs te maken is.

Maar nee. Er zit meer achter het vertrouwen dat Habakuk laat zien.

Hij zingt zijn lied van vertrouwen, omdat hij God kent.

En die God is een God van ontferming.

Dat zegt hij ook: God, gedenk ons in uw ontferming.

Wanneer het tumult losbarst.

Het vertrouwen is er dat God inderdaad zijn ontferming biedt.

Waarom? Omdat wij Gods mensen zijn.

Het zijn zijn schepselen die in het geding zijn.

Het is die ontferming die de basis is voor vertrouwen.

De lezing van Lukas en Habakuk zijn verder onvergelijkbaar.

Maar geloof en vertrouwen speelt bij beiden een rol van betekenis.

Het is ook de sleutel voor het begrijpen van de woorden van Jezus.

Want gaat het hem erom dat je als een knecht, plichtsgetrouw achter hem aan zeult?

Het zou het beeld van de buitenstaander soms wel onderstrepen.

Veel mensen om ons heen vragen zich toch af waarom je zou geloven. Ze halen hoofdschuddend hun neus op voor vertrouwen in een God.

Dan ben je toch alleen maar een soort knecht van je eigen verzinsels.

En je vraagt je af of Lukas hier niet de plank misslaat.
Want zijn Evangelie is een verhaal van omkering.
Ook in deze tekst. Het ging toch om vergeving?
En niet om over je heen laten lopen?

Lukas schrijft een Evangelie vol van omkering. Van vergeving en radicaal de boel op zijn kop. Maar hier?
De slaaf blijft slaaf. De heer blijft heer. De slaaf moet gewoon doen wat er van hem gevraagd wordt, zonder mededogen.

Is dat dan echt zo?

Deze woorden van Jezus zijn een reactie op de vraag van de discipelen.
Geef ons geloof. Want dit redden we nooit.

Het lijkt alsof Jezus zegt: oh nee?
Maar ik ben het die je volgt.
Dan moet je doen wat je gevraagd wordt.
Vooral dat. Doen wat jónú gevraagd wordt.
Hij geeft ons daarmee ieder persoonlijk een opdracht.
Want doen wat jónú gevraagd wordt is altijd genoeg.
Dat is niet iets wat je niet redt.
Dat is doen wat je kunt doen. Naar de mate van je mogelijkheden.
Er wordt van niemand een bovenmenselijke prestatie verwacht.
Maar wel dat iedereen zich in de mate van zijn mogelijkheden

zich inspant – waarom? - om mee te bouwen aan de komst van het Koninkrijk.

Daarom is er geloof, vertrouwen nodig.

Vertrouwen dat God nooit teveel vraagt.

Want alleen dan is het mogelijk te leven in het spoor van Jezus.

Daarom kan Jezus ook zeggen: al is het maar een

mosterdzaadje, dan nog. Het groeit uit, doet grote dingen.

Je inspanning leidt namelijk tot de komst van het Koninkrijk.

Dat is waar het Jezus om te doen is.

Dat is wat Lukas ons vertelt in dat hele verhaal over omkering, over veranderende structuren in de wereld.

Die veranderingen zijn allemaal voorbodes van dat Koninkrijk.

En ik geloof dat dat Koninkrijk hier op aarde al gezien kan worden.

Door alle schandalen heen.

Want naast al dat nieuws zijn er zo vaak ook zoveel mooie verhalen te vertellen. Van samenwerking. Van verzoening. Van hoe iets tot stand komt, soms vanuit het bijna niets. Door kerken worden vluchtelingen opgevangen. Diaconieën springen bij in de energiearmoede. Er wordt gezocht naar allerlei creatieve manieren om samen te delen.

We doen ons best, met de mogelijkheden die we hebben.

Niet meer, niet minder.

Al zijn er soms vragen genoeg.

Al barst soms om ons heen ook het tumult los.

Het tumult van veranderingen in het klimaat waarin wij leven.

De schepping die zich roert.

En als wij met trillende knieën bedenken wat komen gaat, dan kunnen we bidden: Ontferm U over ons, als het tumult losbarst. En al lijkt het alsof het niets gedaan is, dan nog: we zullen zingen.

Omdat we geroepen zijn te leven van ontferming.
Omdat God om ons bewogen is en ons nooit zal laten gaan.
Zo mogen wij leven naar en in het Koninkrijk.

En onze opdracht uitvoeren, namelijk leven als mens vanuit ontferming.

Vanuit de genade die God ons geeft.

Omdat dat onze roeping is, als knecht, als kind van God.

Een opdracht die we in geloof mogen uitvoeren. In het vertrouwen dat zelfs een kleine moeite kan groeien tot iets groots.

God geeft om ons. God geeft ons in zijn ontferming genoeg mosterdzaad om van te leven.

Amen